

लातूर वर्ष ३ रे अंक २१२ वा बुधवार दि.२४ जानेवारी २०२४ पृष्ठे ४ स्वागत मूल्य २ रु.

संत शिरोमणी मारुती महाराज साखर कारखाना चेअरमनपदी शाम भोसले व व्हा. चेअरमनपदी सचिन पाटील यांची बिनविरोध निवड

बेलकुंड (औसा) :- मांजरा परिवारातील एक साखर कारखाना म्हणून गौरवला जात असलेल्या संत शिरोमणी मारुती महाराज शेतकरी सहकारी साखर कारखान्याच्या चेअरमनपदी शाम भोसले व व्हा. चेअरमनपदी सचिन पाटील यांची निवड झाली असल्याचे निवडणूक निर्णय अधिकारी जिल्हा उपनिबंधक श्री बदनाळे यांनी जाहीर केले आहे.नुकतीच संत शिरोमणी मारुती महाराज शेतकरी सहकारी साखर कारखाना निवडणूक संपन्न झाली. यामध्ये संचालक पदासाठीच्या जवळपास सर्व जागा बिनविरोध निवडून आल्या होत्या.लोकनेते विलासरावजी देशमुख साहेबांच्या कार्यातून प्रेरणा घेत माजी मंत्री तथा मांजरा परिवाराचे मार्गदर्शक सहकार महर्षी दिलीपरावजी देशमुख साहेब, माजी मंत्री आ.अमित विलासरावजी देशमुख साहेब, लातूर ग्रामीणचे आमदार

थिरज विलासरावजी देशमुख साहेब यांच्या नेतृत्वाखाली संत शिरोमणी मारुती महाराज शेतकरी सहकारी साखर कारखाना यशस्वीपणे वाटचाल करत असून आपल्या कार्यातून जो विश्वास कारखान्याने शेतक-यांच्या मनात निर्माण केला त्या विश्वासाच्या बळावर पुनश्च एकदा हा कारखाना चालवण्यासाठी मांजरा परिवाराच्या हातात शेतकरी सभासदांनी दिला आहे. शेतकरी हित डोळ्यासमोर ठेवून समाविचारी लोकांना सोबत घेऊन या कारखान्याच्या नुकत्याच निवडणूका पार पडल्या, त्यानंतर चेअरमन व व्हा. चेअरमन पदाच्या निवडीसाठी निरीक्षक म्हणून राज्य साखर संघाचे सदस्य आबासाहेब पाटील, जिल्हा काँग्रेस समन्वयक सचिन दाताळ यांची नियुक्ती नेतृत्वाने केली होती. त्यानुसार आज दि.



२३/०१/२०२४ रोजी सदरील पदासाठीच्या निवडी बिनविरोध झाल्या आहेत.सहकार क्षेत्रात मोठ्या अभिमानाने गौरवले जात असलेल्या मांजरा परिवारातील साखर कारखान्याचा एक घटक

असलेल्या संत शिरोमणी मारुती महाराज शेतकरी सहकारी साखर कारखान्याच्या चेअरमन व व्हा. चेअरमनपदी झालेली आपली निवड ही अभिमानाची गोष्ट असून ही संधी उपलब्ध करून दिल्या बद्दल माजी मंत्री सहकार महर्षी दिलीपरावजी देशमुख साहेब, माजी मंत्री आ. अमित विलासरावजी देशमुख साहेब, लातूर ग्रामीणचे आमदार थिरज विलासरावजी देशमुख साहेब, आमदार अभिमन्यूजी पवार साहेब, माजी आमदार दिनकरजी माने साहेब यांचे आभार व्यक्त करून नेत्यांनी जो विश्वास आपल्या वर टाकला आहे तो सार्थ ठरवण्यासाठी प्रामाणिकपणे काम करत राहू असे आश्वासन नुतन चेअरमन शाम भोसले, व्हा. चेअरमन सचिन पाटील यांनी दिले आहे.

भाजपाचे नेते आ. रमेशआप्पा कराड यांच्या हस्ते मुरुड येथील आयोध्या कारसेवकांचा सन्मान

लातूर दि.२३:- प्रभू श्रीराम यांची जन्मभूमी आयोध्या येथे श्रीरामाचे मंदिर व्हावे यासाठी कारसेवते सहभागी झालेल्या मुरुड येथील कारसेवकांचा भाजपाचे नेते आ. रमेशआप्पा कराड यांच्या हस्ते सत्कार करून त्यांचा सन्मान करण्यात आला. आयोध्यातील भव्य मंदिरात प्रभू श्रीराम मूर्ती प्राणप्रतिष्ठापना निमित्ताने मुरुड ग्रामस्थांच्या वतीने सिद्धिविनायक मंदिर परिसरात हनुमंत महाराज फुलारी यांचे कीर्तन झाले यावेळी भाजपाचे नेते आ. रमेशआप्पा कराड यांच्या हस्ते कार सेवते सहभागी झालेले हनुमंत बापू नागटिळक, सतीश नाडे, दादा घोरे, लक्ष्मण सुरवसे, आबा सुरवसे, चंगकट खराडे, मेघराज गुटे, प्रभाकर साबळे, संग्राम कादू, पांडू देशमुख, दत्ता वायाळ, बलराम रेड्डी, सतीश क्षीरसागर, नरसिंग सापसोड बालाजी लोहार सुरेश सापसोड, प्रशांत आणोराव, गोविंद उटणकर, अजय समुद्रे, रविंद्र लांडगे, किशोर हवालदार, औदुंबर स्वामी, बसलींग स्वामी, सचिन सोमासे, काशीबाई गुटे,



समाबाई हवालदार, आशाताई रेड्डी, राहीबाई स्ववाशे, चिंनुबाई गरड, केशरबाई दाणे, भामाबाई खराडे, मालन जगताप, प्रयागबाई जाधव, काशीबाई पुदाले, जिजाबाई पुदाले, जनकाबाई स्ववाशे, मथुराबाई होळकर यांचा सत्कार करून त्यांचा सन्मान करण्यात आला. आयोध्येतील प्राणप्रतिष्ठा कार्यक्रमाच्या निमित्ताने मुरुड येथे आयोजित करण्यात आलेल्या

आनंद उत्सवाच्या कीर्तन व १००८ जोर्डीच्या हस्ते महाआरती या कार्यक्रमास मुरुड शहरातील रामभक्तांनी मोठी गर्दी केली होती महिलांची संख्या अभूतपूर्व होती. कीर्तनानंतर महाप्रसादाचे वाटप करण्यात आले याप्रसंगी भव्य आतिषबाजी करण्यात आली. या कार्यक्रमाचे नियोजन नागराज बचाटे, विशाल नागटिळक, वैजनाथ हराळे, सतीश कुमठेकर, अमोल गिरवलकर, बाळासाहेब चौधरी, प्रतीक कुलकर्णी, गोकुळ चांडक, विलास नाडे, विकी काळे, अमित कांकरिया, राजेश मुथा, शिवाजी शितोळे, प्रज्वल कुलकर्णी, गौरव निचळे, पुष्कराज सुरवसे, सतीश माळी, ऋषीकेश काटे, गणेश नागटिळक, विश्वजीत नागटिळक, हरीश खंडेलवाल, संतोष देवकर, मंत्री शेट, ओम कोरे, भैरवनाथ नाडे, शिवरुद्र स्वामी, विकास गायकवाड, अश्विन खराडे, यांनी केले होते. याप्रसंगी उपसरपंच हनुमंत बापू नागटिळक, लताताई भोसले, आनंत कणसे, रवीआबा नाडे, महेश कणसे, सुभाषजी सुराणा, श्याम करपे, राजेंद्र नाडे, विनोद कणसे, संतोष काळे यांच्यासह मुरुड शहरातील समस्त हिंदू रामभक्त महिला, पुरुष व तरुण मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

माजी मंत्री आमदार अमित विलासराव देशमुख यांनी बाभळगाव निवासस्थानी नागरिकांच्या घेतल्या भेटी

लातूर दि. २३ जानेवारी २०२४ राज्याचे माजी वैद्यकीय शिक्षण सांस्कृतिक कार्यमंत्री व लातूर जिल्ह्याचे माजी पालकमंत्री आमदार अमित विलासराव देशमुख यांनी मंगळवार दि. २३ जानेवारी रोजी बाभळगाव निवासस्थानी लातूर शहरासह जिल्हाभरातून आलेल्या विविध संस्था पदाधिकारी, काँग्रेस पक्षाचे पदाधिकारी, कार्यकर्ते नागरिकांच्या भेटी घेऊन त्यांच्या निवेदनाचा व आमंत्रणाचा स्वीकार करून संबंधितांना पुढील आवश्यक कार्यवाहीसाठी सूचना केल्या. याप्रसंगी लातूर कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे सभापती जगदीश बावणे, विलास को-ऑपरेटिव्ह बँकेचे व्हा. चेअरमन समद पटेल, महाराष्ट्र प्रदेश काँग्रेसचे सचिव अभय साळुंखे, ट्रॅक्टिवन शुगरचे व्हा. चेअरमन विजय देशमुख, विलास सहकारी साखर कारखान्याचे व्हा. चेअरमन रवींद्र काळे, संचालक गोविंद डूरे पाटील, लातूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी



बँकेचे संचालक राजकुमार पाटील, लातूर जिल्हा काँग्रेस डॉक्टर सेलचे जिल्हाध्यक्ष डॉ. अरविंद भातंबरे, लातूर जिल्हा एनएसयुआयचे जिल्हाध्यक्ष शरद देशमुख, बाभळगावचे उपसरपंच गोविंद देशमुख, हनुमंत पवार, सुमुख गोविंदपुरकर, सचिन मस्के आदिसह काँग्रेस पक्षाचे विविधपदाधिकारी, कार्यकर्ते, नागरिक उपस्थित होते.

देशभरातील आनंदोत्सव मोदीजींच्या नेतृत्वाचा परिणाम रामेश्वर येथे प्रभू श्रीरामाची अभुतपूर्व शोभायात्रा; अनेकांचा उत्सूर्त सहभाग

लातूर दि.२२- आयोध्येत श्रीरामाचे भव्य दिव्य मंदिर होणे आणि त्या मंदिरात मुर्तीची प्रतिष्ठापना होणे हा क्षण स्वर्णअक्षरांनी लिहला जाणारा आहे. या निमित्ताने संपूर्ण देशभर मोठा आनंदोत्सव साजरा केला जात आहे. जगाचे नेतृत्व करण्याची क्षमता असणारे कणखर, विकसनशील नरेंद्रजी मोदी यांच्या रुपाने देशाला नेतृत्व मिळाले. या नेतृत्वाचा परिणाम आज देश आनंदाचा क्षण साजरा करीत आहे. अशा नेतृत्वाच्या पाठीशी आपण सर्वांनी खंबीरपणे उभे राहिले पाहिजे असे प्रतिपादन परमपुज्य महंत रामकृष्ण शास्त्री महाराज यांनी आयोध्येतील राममंदिर मुर्ती प्रतिष्ठापना सोहळ्या निमित्ताने रामेश्वर येथील किर्तनातून बोलताना केले. प्रदिर्घ संघर्षानंतर आयोध्या नगरीत प्रभू श्रीरामाचे भव्य मंदिर उभारले असून या मंदिरात २२ जानेवारी सोमवार रोजी प्राणप्रतिष्ठापना झाली. या निमित्ताने लातूर तालुक्यातील मांजे रामेश्वर नगरीत भाजपाचे नेते आ. रमेशआप्पा कराड यांच्या मार्गदर्शनाखाली भव्य श्रीरामरथ शोभायात्रा काढण्यात आली. श्रीराम मंदिर येथून निघालेली श्रीरामरथ शोभायात्रा संत श्री गोपाळबुवा महाराजांच्या मंदिरापर्यंत जावून परत राम मंदिरात पोहचली. या शोभायात्रेत ढोल ताशा, लेझीम पथक, झांज पथक, कलश घेतलेल्या महिला, टाळकरी, वारकरी, महिला, पुरुष मोठ्या संख्येने सहभागी झाले होते. बारा फूट उंचीचा भव्य श्रीरामाच्या मुर्तीने सर्वांचे लक्ष वेधून घेतले होत. भगवे ध्वज घेवून असंख्य तरुणांचा सहभाग होता. जय



श्रीराम, जय जय श्रीराम जयघोषाने संपूर्ण रामेश्वर नगरी दुमदुमली होती. या कार्यक्रमाच्या निमित्ताने अनेकांनी आपआपल्या घरावर भगवे झेंडे, पताके लावले होते तर काहींनी गुड्या उभारल्या होत्या. शोभायात्रेच्या मार्गावर स्वागतासाठी रांगोळ्या काढल्या होत्या, अभुतपूर्व निघालेल्या श्रीरामरथ शोभायात्रेत भक्तीमय, उत्साहाचे आणि जल्लोषाचे वातावरण दिसून येत होते. शोभायात्रेचा समारोप परमपुज्य महंत रामकृष्ण शास्त्री महाराज यांच्या किर्तनाने झाला. किर्तनानंतर थेट प्रक्षेपणाद्वारे आयोध्येतील श्रीराम मुर्ती प्रतिष्ठापना कार्यक्रमाचा उपस्थित भावीक भक्तांनी आनंद घेतला. यावेळी आ.



रमेशआप्पा कराड आणि खा. सुधाकर शृंगारे यांच्या हस्ते आरती करण्यात आली आरतीनंतर हजारो महिला पुरुषांनी महाप्रसादाचा लाभ घेतला. प्रत्येक भारतीयांचा गौरव आणि श्रद्धास्थान प्रभू श्रीरामचंद्र आहेत. आयोध्येतील राममंदिराचा क्षण पाहण्यासाठी अनेक पिढ्या गेल्या, अनेक वर्षे गेली. अनेक रामभक्त आणि कारसेवकांनी आपले बलिदान दिले. याची साक्ष शरयू नदी आहे. हे काम सोपे नव्हते, आयोध्येत भव्य राममंदिर होवून त्या मंदिरात मुर्तीची प्राणप्रतिष्ठापना होईल अशक्य वाटत होते असे सांगून महंत रामकृष्ण शास्त्री महाराज म्हणाले की, आयोध्येतील भव्य

दिव्य मंदिर पाहण्याचे आपणास भाग्य लाभले आहे. कोर्टाचा आदर करून कसलीही तमा न बाळगता धाडसाने पाऊल उचलून भव्य अलौकीक राम मंदिर उभारणीचे काम मोदीजींनी हाती घेवून पुर्णत्वास नेले आणि देशवासीयांना आनंदाचा क्षण आणून दिला. पुढे बोलताना महंत रामकृष्ण शास्त्री महाराज म्हणाले की, आयोध्येत प्रभू रामाचे मंदिर झाले. काशीच्या मंदिराची काळजी नाही तेथे कधीही भगवान शंकर तिसरा ढोळा उघडतील मात्र भगवान श्रीकृष्णाचे मंदिर नरेंद्रजी मोदी यांच्या हातून व्हावे ही भारतीयांची ईच्छा आहे. यासाठी त्यांना उदंड आयुष्य परमेश्वराने द्यावे. आपणही सर्वांनी मोदीजींच्या पाठीशी खंबीरपणे उभे

रहावे. धर्माचा मी स्वामिनी आहे. कुठल्याही राजकीय पक्षाचा नाही, हिंदू जागरूक आणि सुरक्षित ठेवण्यासाठी एकमेव नरेंद्र मोदीजींचे नेतृत्व सक्षम आहे असे बोलून दाखविले. माणसाच्या जीवनात नृत्यकला, संगीत आणि साहित्य यापैकी कुठलीही एखादी तरी कला अवगत असली पाहिजे. आध्यात्मिक क्षेत्रातच सुख समाधान सामावले आहे. जो हरीकिर्तनात नाचतो बगडतो तोच खरा भाग्यवान आहे. रामेश्वर गावाचे नाव डॉ. विश्वनाथ कराड यांनी आपल्या कार्यातून देशात नव्हे तर जगात केले. रामेश्वर नगरीतील भव्य दिव्य असलेल्या मर्यादा पुरोषोत्तम श्रीराम मंदिरात मला किर्तनाच्या माध्यमातून सेवा करण्याची संधी मिळाली हे मी माझे भाग्य मानतो असेही शेवटी महंत रामकृष्ण शास्त्री महाराज बोलून दाखविले. शोभायात्रेसह सर्व कार्यक्रमास जेष्ठ मार्गदर्शक तुळशीरामअण्णा कराड, प्रगतशील शेतकरी काशीराम नाना कराड, संत गोपाळबुवा साखर कारखान्याचे व्हा. चेअरमन राजेश कराड, भाजपाचे जिल्हा सरचिटणीस विक्रमकाका शिंदे, भागवत सोट, उद्योजक जगदीश कुलकर्णी, पत्रकार रामेश्वर बद्दर, महेंद्र जाधव, रघुनाथ केंद्रे, भाजयुमोचे प्रदेश सचिव ऋषिकेश कराड, पृथ्वीराज कराड, राजवीर कराड, रणवीर कराड यांच्यासह संपूर्ण कराड कुटुंबिय, भावीक भक्त, रामेश्वर आणि परिसरातील महिला पुरुष, भाजपाचे कार्यकर्ते मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

संपादकीय....

अस्वस्थ तरुणांचे वर्तमान!

राज्य, प्रदेश वा देश यांच्या विकासासाठी भौतिक पायाभूत सुविधा अत्यावश्यक हे खरेच. म्हणजे आधुनिक गतिमान रस्ते, महामार्ग, रेल्वे, विमान सेवा, वेगवान इंटरनेट इत्यादींची गरज असतेच असते. पण कोणतेही राज्य, प्रदेश वा देश यांत अत्यंत पायाभूत असतो तो विद्यार्थीवर्ग. जनसमान्यांसाठी भौतिक सोयी-सुविधा निर्माण करीत असतानाच उद्याचे नागरिक असणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी आश्वासक सोयी-संधी निर्माण करत राहणे हे कोणत्याही प्रदेशासाठी भविष्याची बेगमी करणारे असते. खराब, खड्डेयुक्त रस्त्यांमुळे वाहतुकीचा वेग मंदावेल व, पण निराश, हताश विद्यार्थीवर्गांमुळे ते राज्य वा प्रदेश आपले गती-प्रेरणण हरवून बसेल. सध्या महाराष्ट्रातील विविध विद्यार्थीवर्गातील खदखद पाहता हा धोका आपल्या राज्यकर्त्यांनी ओळखायला हवा. गेल्या काही महिन्यांपासून सातत्याने कानावर आदळणाऱ्या पेपरफुटीच्या बातम्या नोकरांच्या प्रती-क्षेत असलेल्या राज्यभरच्या लाखो सुशिक्षित बेरोजगारांच्या संतापात भर टाकणाऱ्या आहेतच, शिवाय त्या राज्य सरकारच्या विश्वासाहतेवर प्रश्नचिन्ह उभ्या करणाऱ्या आहेत. सध्या वारंवार येत असलेल्या तलाठी आदी भरतीतील कथित घोटाळांच्या बातम्या आणि विद्यार्थ्यांतील असंतोष या प्रश्नचिन्हांकी जाणीव करून देतात. उद्याच्या पिढीची ही खदखद वेळीच ओळखायला हवी. नोकरांच्या संधी व बेरोजगारीचे प्रमाण कायम व्यस्त राहत असल्याने कुठलीही नोकरभरतीची प्रक्रिया ही पारदर्शक, त्यात सहभागी होणाऱ्या उमेदवारांचा विश्वास जिंकणारी असायला हवी. याकडे लक्ष देणे हे कुठल्याही सरकारचे कर्तव्यच. गेल्या दोन सरकारांच्या काळात या मूलभूत गरजेकडे वारंवार दुर्लक्ष होत असल्याचे दिसते. ही बाब अशोभनीय. मात्र सत्ताध्याऱ्यांना त्याचे काहीही सोयसुतक आहे, असे म्हणणे धाप्रट्याचे ठरेल. तलाठी भरतीतील घोळ समोर आल्यानंतर महसूलमंत्री राधाकृष्ण विखे पाटील यांचे धमकीवजा विधान हेच दर्शवते. राज्यात सुमारे ३० ते ३५ लाख तरुण सरळसेवा भरतीतून सरकारी नोकरीत येण्याच्या प्रतीक्षेत आहेत. अतिशय प्रतिकूल स्थितीत अभ्यास करून नोकराी मिळेल या आशेवर जगणाऱ्या या तरुणाईला वारंवार अपेक्षाभंगाच्या दुःखाला सामोरे जावे लागणे हे दुर्दैवी म्हणून सोडून देता येणारे नाही. करोनाकाळात खासगी कंपन्यांकडून परीक्षा घेण्याचा सरकारचा निर्णय आरोग्य खात्यातील भरतीच्या वेळी वादग्रस्त ठरला. यावरून नामुष्की ओढवल्यावर ही भरतीच रद्द केली गेली व ‘टीसीएस’ व ‘आयबीपीएस’ या नामांकित कंपन्यांना हे काम देण्यात आले. ‘टीसीएस’ ही टाटा समूहातील अग्रगण्य कंपनी तर ‘आयबीपीएस’ला केंद्रपातळीवरील नोकरभरतीचा दीर्घ अनुभव. त्यामुळे तरुणांनी या निर्णयावर विश्वास ठेवावा, पण आता त्यालाच तडा जात असल्याचे दिसून आले. ‘टीसीएस’च्या कर्मचाऱ्यांनी त्यांच्या नातेवाईकांना या भरतीत फायदा पोहोचवणे व लातूरसारख्या ठिकाणी प्रप्रभंत्रिका फोडण्याचा गुन्हा दाखल होणे या अलीकडे ‘लोकसत्ता’ने उजेडात आणलेल्या दोन घटना. त्यामुळे विश्वास तरी कोणावर ठेवायचा असा प्रश्न या भरतीकडे डोळे लावून बसलेल्या तरुणांना पडलेला दिसतो. महायुतीने सत्तेत आल्यावर ७५ हजार जागा भरू असे जाहीर केले. त्यासंबंधीचा शासकीय आदेश प्रसूत करताना एक लाखापेक्षा कमी उमेदवार असतील तर प्रति उमेदवार नऊशे रुपये, दोन ते तीन लाख असतील तर आठशे व पाच लाख असतील तर ४७५ रुपये प्रत्येक शुल्क आकारू असे सांगितले. यानंतर झालेल्या बहुतांश परीक्षांमध्ये पाच लाखापेक्षा जास्त उमेदवार सामील झाले. तरीही नऊशे रुपयेच शुल्क आकारले गेले. हे कसे? ही वसुली कशासाठी करण्यात आली? एकीकडे अशा शुल्कांतून सणसणीत कमाई करायची आणि त्याच वेळी दुसरीकडे निवड प्रक्रियादेखील घोळविरोहित ठेवायची नाही. म्हणजे विद्यार्थ्यांसाठी ‘इकडे आड आणि तिकडे विहीर’ अशीच अवस्था. अशाने नोकरांच्या प्रतीक्षेत वर्षानुवर्षे रखडणाऱ्या तरुणांचा वैफल्य छळणाऱ आणि हे वैफल्यग्रस्त तरुण उमेदवार यावर चिडणाऱ याला आश्चर्य ते काय. असे झाल्यावर सरकार या तरुणांनाच दमदाटी करणार. हे कायद्याचे राज्य? अलीकडे झालेल्या सर्वच परीक्षांमध्ये गैरप्रकार होत असल्याचे निदर्शनास येते. कधी परीक्षा केंद्रावरच्या कर्मचाऱ्यांच्या सक्रिय सहकार्याने तर कधी उच्च तंत्रज्ञानाच्या मदतीने पेपर फुटतो वा प्रश्नांची उत्तरे पुरवली जातात. तरीही सरकारला जाग येत नसेल तर ही तरुणाईशी केलेली प्रतारणा नाही का? भरती प्रक्रियेची जबाबदारी असलेल्या या विविध यंत्रणांकडे संपूर्ण राज्यभर परीक्षा घेण्यासाठी आवश्यक असलेल्या पायाभूत सुविधा नाहीत. त्यावर तोडगा म्हणून या कंपनीचा विविध संगणक प्रशिक्षण केंद्रांना हाताशी धरतात. या केंद्रांतील संबंधितांनाच हाताशी धरून गैरप्रकार झाल्याचे मराठवाडा व विदर्भात अनेक ठिकाणी उघडकीस आले. तरीही सरकार आम्ही करतो ते योग्यच असा दावा कशाच्या बळावर करते? परीक्षा केंद्रे हाताळणारे, प्रप्रभंत्रिका फोडणारे, सामूहिक कोंप्या करणारे अशा टोळ्याच आता राज्यात तयार झालेल्या आहेत. त्यांच्या पाठीशी नेमके कोण आहेत? याची साधी चौकशीही करायची तयारी राज्यकर्ते दाखवत नाहीत. हा उद्दामपणा नाही तर आणखी काय? मागे ‘टीईटी’ - शिक्षक पात्रता- परीक्षेत घोटाळा झाला म्हणून परीक्षा आयुक्तालाच अटक झाली. शिक्षण खात्यातील सचिव दर्जाचा सनदी अधिकारी गजाआड गेला. त्याला पुन्हा आता सेवेत घेण्यात आले. यातून सरकारला नेमका कोणता संदेश बेरोजगार तरुणांना द्यायचा आहे? अलीकडेच अर्थ व सांख्यिकी खात्यातील भरतीचा निकाल संशय निर्माण करणारा ठरला. कंपनीने निवड केलेल्या उमेदवारांच्या यादीत या खात्यातील काहींनी इतर नावे घुसवली, असा उमेदवारांचा आक्षेप आहे. त्याचे निराकरण करण्याची जबाबदारी सरकारची नाही काय? प्रत्येक परीक्षेतील गोंधळावर तरुण आक्षेप घेत असतानासुद्धा सरकार पेपरफुटीविरुद्ध कठोर कायदाही करायला तयार नाही. राज्यात असे प्रकरण उघडकीस आले की विद्यापीठ कायदा व माहिती तंत्रज्ञान कायदातील तरतुदीनुसार गुन्हा दाखल होतो. पण तो जामीनपात्र आणि त्यात जास्तीत जास्त सहा महिन्यांची शिक्षा. याचा फायदा घेत फूट प्रकरणातील अनेक आरोपी जामिनावर सुटले व नव्याने गैरप्रकार करू लागले. हे लक्षात येऊनसुद्धा सरकार डिम्ब असेल तर त्यातून नेमका कोणता अर्थ काढायचा? राजस्थान व उत्तराखंड या दोन राज्यांनी नव्याने कठोर कायदा करून अशा गुन्हांतील आरोपींस किमान दहा वर्षे व कमाल जन्मठेपेच्या शिक्षेची तरतूद केलेली आहे. असा कठोर कायदा करा अशी तरुणांची मागणी असूनही त्यासाठी चालदकल का चालवली जात आहे? केवळ आश्वासन देऊन व समिती नेमून निवडणुकीपर्यंत वेळ काढायचा हाच सरकारचा हेतू यातून स्पष्ट दिसतो. हे सारे लक्षात येत असल्याने राज्यातला सुशिक्षित तरुण कमालीचा अस्वस्थ आहे. प्रत्येक गैरप्रकारविरुद्ध सरकारकडे दाद मागणे व आंदोलने करणे यापलीकडे त्याच्या हातात काहीही नाही. या तरुणांची न्यायालयात जाण्याची ऐपतही नाही. अशा स्थितीत राज्य लोकसेवा आयोगाकडून नोकरभरतीची प्रक्रिया राबवणे हाच एकमात्र उपाय शिल्लक राहतो. त्यासाठी सरकार का तयारी दर्शवत नाही? या आयोगाची गरजच नसेल तर तो गुंडाळून तरी टाका. आयोग ठेवायचा आणि त्यास शासकीय भरतीचे नियोजित कामही द्यायचे नाही, यात काय शहाणपणा? केरळसारख्या सुशिक्षित राज्यात सर्वच शासकीय भरत्या आयोगामार्फतच होतात. अशा वेळी या आयोगाला अर्थिक सक्षम करणे, मनुष्यबळ पुरवणे यासाठी आता सरकारने पुढाकार घेतला नाही तर या अस्वस्थ तरुणाईच्या संतापाचा आणखी उद्रेक होईल आणि तो याच काय, कोणत्याही सरकारला पचवडणारा नसेल. पून, रस्ते बांधण्याप्रमाणेच तरुणांतील अस्वस्थता दूर करणे हीदेखील पायाभूत सुविधाच आहे.

कोचिंग क्लासच्या चक्रात अडकणे खरेच गरजेचे आहे का?

अलीकडे शाळेकरी वयातील मुलांचा दिनक्रम पाहिला तर सहा तास शाळा, वयोगटानुरूप एक ते तीन तास शिकवणी, साधारण दोन तास अवांतर कला किंवा क्रीडा प्रशिक्षण वर्ग, या सर्व ठिकाणी येण्या-जाण्यासाठी एक-दोन तास आणि न उरणाऱ्या वेळात या सर्व ठिकाणाचा गृहपाठ असा असतो. दिवस संपतो, बालपण सरतं, पण शिकवण्या संपत नाहीत शालेय विद्यार्थ्यांसाठी कोचिंग क्लास हा अत्यंत गंभीर विषय झाला आहे. केंद्र सरकारने शालेय विद्यार्थ्यांसाठीचे कोचिंग क्लास चालविण्यावर बंदी घातल्याच्या पार्श्वभूमीवर शिकवणी वर्ग या गंभीर प्रश्नावर चर्चा होणे गरजेचे आहे. दहा-पंधरा वर्षापूर्वी शहरी भागात अशा प्रकारच्या कोचिंग क्लासेसची मोठ्या प्रमाणात लागण झाली, पण ग्रामीण भागात मात्र ऋचित कुठेतरी कोचिंग क्लास होते. आता मात्र अगदी चौथ्या इयत्तेपासून कोचिंग क्लासेस सुरू आहेत. पालक भरपूर फी भरून आपल्या मुलांना सकाळ-संध्याकाळ वा क्लासला पाठवतात. ग्रामीण भागात अनेक ठिकाणी शाळेतील शिक्षक सकाळ-संध्याकाळ कोचिंग क्लास चालवतात. शाळेमधील शिक्षकांनी प्रायव्हेट ट्युशनस करू नयेत असा कायदा असला तरी शाळेतील शिक्षक बाहेर सर्रास कोचिंग क्लासेस चालवतात. प्रायव्हेट ट्युशन घेतात. त्यांना कोणीही रोखत नाही किंवा त्यांच्यावर कुठलीही कारवाई होत नाही. ज्या संस्थेत हे शिक्षक काम करतात ती संस्था त्यांना पायबंद घालत नाही आणि संबंधित विभाग म्हणजे शिक्षण विभागातील अधिकारीही त्यांच्यावर कोणतीही कारवाई करत नाहीत.दिवसेंदिवस हे कोचिंगचे प्रस्थ वाढतच चालले आहे. शहरांमध्ये आणि काही खेड्यांतूनही आता पहिली दुसरीच्या मुलांसाठीही प्रायव्हेट क्लासेसला पाहायला मिळतात, ही खूपच गंभीर बाब आहे. कोचिंग क्लासमुळे विद्यार्थी सकाळी सहा ते सात वाजता घराबाहेर पडतात, क्लास व शाळा करून ते पाच सहा वाजता घरी येतात. आणि बरेचजण सहा वाजता पुन्हा क्लासला जातात. पाचवी, सातवीची मुले सकाळी सहा ते रात्री आठपर्यंत क्लास आणि शाळेत ‘बिझी’ असतात. एवढा वेळ सतत शिक्षण घेणे म्हणजे शिकणे, या वयातील मुलांना शक्य आहे का, याचा विचार ना शिक्षक करतात ना पालक!ग्रामीण भागातील पालक पूर्वी तसे शिक्षण व्यवस्थेपासून दूरच होते. म्हणजे मुले काय शिकतात वगैरेशी त्यांचा काहीही संबंध नव्हता. पण आता पालकांनी मुलांच्या ‘शिक्षणात लक्ष द्यायचे’ म्हणजे मुलांना ट्युशन लावायची किंवा मोठ्या कोचिंग क्लासला पाठवायचे, अशी पद्धत सर्रास रुढ झाली आहे. पालक अभिमानाने ‘मी मुलांना दोन ट्युशन लावल्या आहे’ असे सांगतात.सकाळी आणि संध्याकाळी क्लासला जायचे असल्याने शाळेत शिकवलेल्या गोष्टींचा घरचा अभ्यास किंवा इतर अवांतर वाचन विद्यार्थ्यांनी कधी करावे, यावर विचार केलाच जात नाही. दहावी- एकरावीपर्यंत मुलांनी पाच- दहा सोडा क्रमिक पुस्तके शिकणे, या वयातील मुलांना शक्य नसते. क्लास आणि शाळा यामध्ये विद्यार्थ्यांनी वाचायचे कधी आणि खेळायचे कधी? खेळ ही शारीरिक, मानसिक आरोग्याबरोबरच एकूण अभ्यासासाठी अत्यंत महत्त्वाची असलेली बाब दुर्लक्षित आहे. मुलांना खेळायला वेळच नाही आणि त्यांनी खेळावे, यासाठी पालक आणि शाळाही आग्रह नाहीत.शिक्षणात विद्यार्थ्यांची आकलन क्षमता वाढणे ही खूप महत्त्वाची आणि आवश्यक बाब आहे, परंतु आकलन क्षमतेपेक्षा अधिक गुण मिळविण्याकडे पालकांचा कल आहे. त्यासाठी जे जे काही करायचे ते ते मार्ग पालक चोखाळत आहेत. कोचिंग क्लासची वाढती विद्यार्थीसंख्या हे त्याचेच लक्षण आहे. पण कोचिंग क्लासमुळे विद्यार्थ्यांचा आकलन क्षमता वाढते का? हे जर पाहिले तर त्याचे स्पष्ट उत्तर नाही असेच येते. शिक्षणाची गुणवत्ता गेल्या काही वर्षांत सातत्याने खालावत आहे. विद्यार्थ्यांना मिळणारे गुणही गेल्या काही वर्षांत खूपच वाढले आहेत. यातून हे स्पष्ट दिसते की या साऱ्या

धडपडीमागे गुण वाढविणे एवढा एकच उद्देश आहे.पुण्यातील चांगल्या महाविद्यालयांता ९६ ते ९८ टक्क्यांना डमिशन बंद होतात, हे आता दरवर्षी पाहायला मिळते. १९६० - ७० मध्ये दहावीला ६० टक्क्यांच्यावर गुण मिळविणाऱ्या विद्यार्थ्यांची नावे शाळेच्या फलकावर पेंट केली जात, एवढे महत्त्व ६० टक्के गुणांना होते. गुण वाढविल्याने गुणवत्ता वाढत नाही, याबद्दल अनेकदा चर्चा होतात आणि यावर फारसे कोणाचे दुमतही नाही, पण यावर उपाय म्हणून काही धोरणात्मक निर्णय घेण्याचा विचार शासनाने कधी केला नाही. कोचिंग क्लासला जाऊन विद्यार्थ्यांची जी ओढाताण होते ती थांबवण्यासाठी विद्यार्थी कोचिंग क्लासला का जातात किंवा पालक त्यांना कोचिंग क्लासला का पाठवतात याचा विचार व्हायला हवा. शाळेत चांगले शिक्षण मिळत नाही म्हणून कोचिंग क्लास- हे साधारणपणे ८० टक्के विद्यार्थ्यांबाबत घडते. २० टक्के पालक असे आहेत, की त्यांना विद्यार्थी शिकतो किती यापेक्षा कोचिंग क्लासला पाठवणे हे आवश्यक आहे असे वाटते, मोठेपणाचे वाटते किंवा आपले कर्तव्य आहे, असे वाटते वगैरे वगैरे.८० टक्के विद्यार्थ्यांचा विचार करता शाळेत नीट शिकविले जात नाही म्हणून कोचिंग क्लास ही वस्तुस्थिती आहे. शिक्षण पद्धतीत सर्वात महत्त्वाचे आहेत ते शिक्षक. अत्यंत निकृष्ट दर्जाची शिक्षक मंडळी (अपवाद वाळता) विद्यार्थ्यांना उत्तम शिक्षण शिकत नाहीत ही वस्तुस्थिती आहे. शिक्षकांच्या दर्जाबद्दल काय लिहावे? टीईटी परीक्षेत आमचे तीन टक्केही शिक्षक उत्तीर्ण होत नाहीत याचा अर्थ काय? शिक्षक म्हणून जो स्तर हवा तो नाही, हे यातून सिद्ध होतेच. पण बहुसंख्येने शिक्षक इतके निकृष्ट आहेत, हे पाहूनही शासनाला हे गंभीर वाटत नाही, हे अधिकच गंभीर आहे. शिक्षकांचा दर्जा सुधारवावा म्हणून शासनाने काय भूमिका घेतली, हे पाहता निराशाच पदरी पडते.साधे लिहिता वाचता येत नाही अशी मुले दहावी आणि बारावीपर्यंत जातात कशी? याचा गंभीरपणे विचार शासन आणि समाजही करत नाही? नुकताच ‘आसर’ चा अहवाल आला. त्यात तसे वेगळे असे काहीच नाही. गेली किती वर्षे हा अहवाल हेच सांगतो की आठवी दहावीतल्या मुलांना दुसरीचे पुस्तक वाचता येत नाही. या अहवालानुसार वस्तुस्थिती मान्य करून त्यावर उपाययोजना करण्याचा विचार मात्र कधीही झालेला नाही.शाळेत जाऊन विद्यार्थी काय शिकतात, किती शिकतात हे शिक्षण विभागाने कधी पहिलेच नाही. शाळेत बहुसंख्य विद्यार्थी काहीही शिकत नाहीत- ही परिस्थिती डोळे बंद करून स्वीकारली जात आहे. त्यामुळे विद्यार्थी का शिकत नाहीत याचा विचारच कधी होत नाही. साहजिकच त्यावर उपाय शोधण्याचा प्रश्न येतच नाही.कोचिंग क्लासेस बद्दल किंवा खासगी शिकवण्यांबद्दल निश्चितपणे हे सांगता येईल की शाळेतील शिकवण्याचा दर्जा वाढवणे ही एकमेव उपाययोजना त्यासाठी होऊ शकते. १५-२० टक्के पालक सोडले तर बाकीचे तरी जर शाळेत उत्तम दर्जेदार शिक्षण मिळत असेल तर कशाला कोचिंग क्लासला पाठवतील?शालेय विद्यार्थ्यांसाठी पूर्णवेळ आणि निवासी पद्धतीने कोचिंग क्लासेस चालतात. या क्लासेसना शाळेची मान्यता नसते. विद्यार्थ्यांची नावे दुसऱ्या कुठल्यातरी शाळेत असतात, पण प्रत्यक्षात मात्र विद्यार्थी या कोचिंग क्लासमध्ये वर्षानुवर्षे शिकतात. ही सुद्धा बाब काही तशी गुपित पद्धतीने चालते अशातला भाग नाही. एका एका शहरात ४०-५० कोचिंग क्लासेस या पद्धतीने चालतात. पूर्णवेळ म्हणजे दिवसभर आणि निवासी सुद्धा. हे शिक्षण खाल्याला कसे चालते? यावर काहीच कारवाई का होत नाही? शिक्षण हक्क कायद्यात



जाणकार आहेत. रोज केवळ २-३ तास शाळा चालवणाऱ्यांपासून घरी विद्यार्थ्यांना कोणताही अभ्यास न देता उत्तम दर्जा राखणाऱ्या शाळाही आहेत. शिक्षण खात्याने त्यांचाशी संपर्क करून, चांगले शिक्षण कसे द्यावे हे समजून घ्यावे.मागच्या सरकारमध्ये शिक्षण खात्याने एक थिंक टँक (सल्लागार गट) स्थापन केला होता, मी त्या गटाचा सभासद होतो. परंतु वर्षभरात एक दोनच वेळा या गटाचे मंत्री महोदय आणि त्यांच्या संबंधितांनी आमच्याशी चर्चा केली होती.आमच्या या गटाने कोविडकाळात जगातील ३० देशांतील शालेय शिक्षण पद्धतींचा अभ्यास केला होता. बहुतेक देशांमध्ये कोचिंग क्लासेस आणि प्रायव्हेट ट्युशनस यांना बंदी आहे. मग तेथील शिक्षण पद्धती कशी चालते? याचा सविस्तर अभ्यास केलेलाच आहे. याची माहिती शासनातील संबंधितांनी घेऊन आपल्या शाळांचा दर्जा वाढवण्याचा प्रयत्न केला, तर बदल होऊ शकेल असे वाटते. आपल्या शिक्षणाचा दर्जा आपल्या शाळांचा दर्जा वाढावा, असे शिक्षण विभागाला वाटणे महत्त्वाचे आहे, आणि वाढल्यानंतर त्याची कार्यवाही करणे त्याहून अधिक महत्त्वाचे आहे. ही सुबुद्धी त्यांना लवकर व्हावी एवढीच आशा करता येईल.

इराण-पाक संघर्ष!

रशिया-युक्रेन युद्ध कमी होते म्हणून की काय आता इराण-पाकिस्तानमध्ये संघर्षाची ठिणगी पडली आहे. २०२३ नंतर आता २०२४ मध्येही सारे जग युद्ध आणि संघर्षाच्या छायेतच राहील असे दिसते. हमास-इझ्रायल संघर्षानंतर धुमसत्या मध्य पूर्व तील अशांता कमी म्हणून की काय त्यात इराण-पाकिस्तान यांच्यात हल्ला प्रतिहल्ल्याची ठिणगी पडली आहे. बुधवारी इराणने पाकिस्तानवर मिसाईल हल्ले करून दहशतवादी तळ उद्धस्त केले. गुरुवारी पाकनेही प्रतिहल्ला केला. इराणने पाकमधील ‘जैश-अल-अदल’ या दहशतवादी संघटनेच्या तळाळा लक्ष्य केले. या हल्ल्यात काही दहशतवादी ठार झाल्याचा दावा इराणने केला. इराणचा हल्ला हा आमच्या सार्वभौमत्वावरील हल्ला असे म्हणत पाकनेही इराणमधील बलूच बंडखोरांच्या अड्ड्यांना मिसाईलने बेचिराख केले. या दोन्ही देशांतील संघर्ष यानिमित्ताने उफाळून आला असला तरी तो नवीन नाही. यापूर्वीही इराण-पाक सीमेवर अधूनमधून गोळीबाराच्या घटना घडत होत्या. यंदा पहिल्यांदाच थेट एकमेकांच्या हद्दीत मिसाईल डगल्यामुळे या संघर्षाची तीव्रता वाढलेली दिसते. इराण-पाकची सीमा सुमारे ९०६ कि. मी. ची आहे. दोन्ही देशांना इस्लामिक, सुन्नीबहुल पाक आणि इराणमधील शिया बहुसंख्य सुन्नी-शिया संघर्षाची किनार लाभली असली तरी दोन्ही देशांचे संबंध कधीही युद्धस्थितीपर्यंत पराकोटीचे तानले गेले नव्हते.मात्र या दोन्ही देशांनी एकमेकांविरोधातील अतिरेकी गटांना खतपाणी घातले आहे. या गटांना केवळ सहानुभूती नव्हे तर अर्थसाहाय्यापासून शस्त्रास्त्रांचा पुरवठाही केला आहे. म्हणजे दोन्ही देश आमने सामने उभे ठाकले नसले तरी अशा प्रकारे अतिरेक्यांची ढाल पुढे करीत त्यांचे ‘छुपे युद्ध’ सुरुच होते. पाकने प्रारंभासूनच हीच नीती केवळ भारताविरुद्ध नव्हे तर इराण, अफगाणिस्तान या शेजा-यांविरोधात वापरली. मग इराणने पाकविरोधात हल्ल्याचा नेमका मुहूर्त का निवडला असा प्रश्न पडणे साहजिक आहे. त्याचे प्रमुख कारण म्हणजे पाकिस्तानमध्ये सध्या लोकनिर्वाचित सरकार नसून काळजीवाहू सरकार आहे. शिवाय तेथे अनात्र दशा आहे. कमालीच्या महागाईमुळे देशात बंडाळी माजली आहे. पाकचे लष्करप्रमुख नुकतेच अमेरिकेच्या दौ-यावरून परतले होते. इराण अमेरिकेला आपला कडूर शत्रू मानतो. त्यामुळे पाकची अमेरिकेसोबतची जुवकीच इराणला रुचणारी नव्हती. भविष्यात अमेरिका पाक भूमीचा वापर आपल्याविरुद्ध करेल, अशी भीतीही इराणला वाटत होती. अफगाणिस्तानमधील तालिबानी राजवटीचे आणि पाकिस्तानचे संबंधही बिघडलेले आहेत.आर्थिकदृष्ट्या आणि राजकीयदृष्ट्या पाकिस्तान हतबल झाला आहे तसेच तेथे पुढील महिन्यात सार्वत्रिक निवडणुका होणार आहेत. अशा या पाकमधील अस्थिरतेच्या पार्श्वभूमीवर इराणने हल्ल्याची नामी संधी साधलेली दिसते. या हल्ल्याच्या दोन दिवस आधी भारताचे परराष्ट्रमंत्री एस. जयशंकरही इराण दौ-यावर होते. जैश-अल-अदल ही दहशतवादी संघटना इराणमध्ये अस्थैर्य माजविण्यासाठी प्रयत्नशील होती. इराण आणि पाकिस्तान या दोन्ही मुस्लिम देशांनी आपापल्या देशात

दहशतवाद्याला आश्रय दिल्याचे दिसून येते. त्यामुळे ख-या अर्थाने दहशतवाद विरुद्ध दहशतवाद असा हा सामना रंगताना दिसतो. इराण आणि पाकिस्तान या दोन्ही देशात अंतर्गत कलह आहे. त्यामुळे मुख्य प्रश्न आहे तो दहशतवादाचा-पाकिस्तानचा भारताविरुद्धचा दावा सा-या जगाला माहीत आहे. दहशतवाद हे संपूर्ण मानव जातीवरचे संकट असल्याची भूमिका भारताने कायमच मांडली आहे. भारताबरोबरच अमेरिका, इंग्लंड, फ्रान्स आणि इस्त्रायल अशा सगळ्याच देशांना दहशतवादाची झळ बसली आहे. मात्र आता इस्लामी राष्ट्रेही दहशतवादाच्या तडाख्यात सापडताना दिसत आहेत. त्याची झळ इराणलाही बसली आहे. जगभरातील सर्वच दहशतवादी संघटनांचे धागेदोरे पाकिस्तानपर्यंत पोहोचल्याचे अनेक देशांना दिसून आले आहे. त्यानुसार या देशांनी कारवाईही केली आहे. मात्र दहशतवाद हाच जर पाकिस्तानने आपल्या राजकीय धोरणाचा भाग म्हणून स्वीकारला असेल तर त्यांचे भविष्य आहे.काराच्या दिशेने वाटचाल करीत आहे यात शंका नाही. इराणचा पाकच्या भूभागातील हल्ला हा प्रामुख्याने जैश-अल-अदलला लक्ष्य करण्यासाठी होता. या संघटनेच्या खुणा यापुढेही आढळून आल्या तर आम्ही पुन्हा हल्ला करू, असेही इराणने म्हटले आहे. अमेरिकेने पाकमध्ये घुसून दहशतवादी ओसामा बिन लादेनला ठार केले होते आणि त्याचा मुतदेह समुद्रात फेकला होता. त्याच वेळी पाकिस्तानची दातखीळ बसली होती. पाकिस्तानी लष्कर आणि कुख्यात आयएसआय या गुप्तचर संघटनेला ही सणसणीत चपराक होती. इराणच्या हल्ल्यानंतर पाकने तेहरानमधील आपल्या राजदूताला माधारी बोलाविले आणि आपल्या देशातील इराणच्या दूताला देश सोडण्यास सांगितले. अर्थात हा एक प्रक्रियेचा भाग असतो.आम्हाला हा प्रकार रुचला नाही हे त्यातून सूचित करायचे असते. पाकने तेच केले. मात्र असे प्रकार का होत आहेत आणि तसे सातत्याने होण्याची शक्यता नाकारता येत नाही हा बोध पाकने



घेणे अत्यंत गरजेचे आहे. तो त्यांनी घेतला नाही तर त्यामुळे विनाकारण जगाला युद्धाची झळ सहन करावी लागेल. इराणच्या हल्ल्याला आणखी एक कंगोरा आहे, तो म्हणजे इस्त्रायल-हमास युद्धाचा. या आंतरराष्ट्रीय मुद्यावरून सध्या जे राजकारण सुरू आहे ते प्रामुख्याने इस्लामी देशांना प्रभावित करीत आहे. हमासला इराणची फूस आहे असे म्हटले जाते. कारण उघडपणे हमासच्या बाजूने उभा राहणारा इराण हा एकमेव देश आहे. पाकिस्तान आणि इराण एकमेकांचे नुकसान करीत आहेत ही काही चांगली गोष्ट नाही. कारण कोणत्याही तणावाचे आर्थिक परिणाम भाषण असतात. त्यातून इंधनाचा भडका उडू शकतो. इराण आणि पाकिस्तान एकाच माळेचे मणी आहेत. दोन्ही देशांनी एकमेकांवर केलेल्या हल्ल्यामुळे पश्चिम आशियातील तणाव वाढलाआहे. तो निवळणे सा-यांच्याच हिताचेआहे.

चाट खाण्याची योग्य वेळ कोणती? काय आहेत फायदे अन् तोटे; वाचा तज्ज्ञांचे मत

ऑफिस, शाळा, कॉलेजमधून घरी जाताना अनेकदा काहीतरी चटपटीत खाण्याची इच्छा होते. पाणीपुरी, शेवपुरी, दही चाट, भेळ, रगडा पॅटिस आदी चाटचा कोणताही प्रकार समोर ठेवला तरी तो खाण्याची इच्छा प्रत्येकाला होते. चाट एक चवदार, स्वादिष्ट भारतीय स्ट्रीट फूड आहे आणि हा अनेकांच्या पसंतीचा आहे. पण, बरेच लोक आरोग्य आणि फिटनेस नियंत्रित ठेवण्यासाठी चाट खाणे सोडतात. कारण आहारात संतुलित आणि निरोगी दृष्टिकोन राखणे आवश्यक असते.

तुम्हाला फिटसुद्धा राहायचं आहे आणि चाटसुद्धा खायचं असेल तर पुढीलप्रमाणे डॉक्टरांनी सांगितलेल्या काही गोष्टी आहेत ज्या आपण लक्षात ठेवल्या पाहिजेत. तर चाट खाण्याची योग्य वेळ, त्याचे फायदे आणि तोटे आज आपण या लेखातून जाणून घेणार आहोत. द इंडियन एक्सप्रेसशी बोलताना पोषणतज्ज्ञ मुनमुन गणेशवाल आणि हैदराबादच्या यशोदा हॉस्पिटल्सचे वरिष्ठ फिजिशियन सल्लागार डॉक्टर दिलीप गुडे म्हणाले की, फिटनेस जपत तुम्ही चाट खाऊ शकता. पण, त्याचा आरोग्यावर परिणाम होता कामा नये. तर यासाठी डॉक्टरांनी काही महत्त्वाच्या गोष्टी सांगितल्या आहेत त्या पाहू. आणखी वाचा पोषणतज्ज्ञ मुनमुन गणेशवाल यांच्या म्हणण्यानुसार भारतीय चाट हे दही, स्पाउट्स, जिरे, हिंगसारखे पाचक मसाले, चिंच इत्यादी आरोग्यदायी घटकांपासून बनवलेले असतात. पण, बहुतेक चाट हे तळलेले असतात आणि त्यात मैदासुद्धा असू शकते. त्यामुळे चाट खाण्याची सर्वोत्तम वेळ सकाळी ११ ते दुपारी ४ ही योग्य आहे; असे त्यांनी एक इन्स्टाग्राम व्हिडीओत सांगितले. पोषणतज्ज्ञ मुनमुन गणेशवाल यांच्या म्हणण्यानुसार १. राज कचोरी, रगडा पॅटिस, छोले किंवा आलू टिक्की आदी पौष्टिक चाट पर्याय तुम्ही दुपारच्या जेवणात खाऊ शकता. २. संध्याकाळी ५ नंतर चाट खाणे टाळा. ३. सात ते पंधरा दिवसांमधून एकदा



चाट खा. तर हैदराबादच्या यशोदा हॉस्पिटल्सचे वरिष्ठ फिजिशियन सल्लागार डॉक्टर दिलीप गुडे यांनी चवदार चाटचा आस्वाद घेताना लक्षात ठेवण्याच्या काही टिप्स शेअर केल्या आहेत.

१. पोर्शन कंट्रोल : चाटचा आस्वाद घेणे उत्तम आहे. पण, चाटमध्ये कॅलरी आणि फॅट्स जास्त असतील तर त्याकडे लक्ष द्या. तुम्ही चाटचे सेवन जास्त प्रमाणात तर करत नाही आहात, यावर तुमचे नियंत्रण असले पाहिजे.

२. पौष्टिक संतुलन : चाटमध्ये अनेकदा चणे, बटाटे, दही आणि विविध मसाले आदींचा समावेश असतो. हे लक्षात ठेवून तुमच्या आहारामध्ये प्रथिने, कर्बोदके, हेन्दी फॅट्स, जीवनसत्त्वे आणि खनिजे यांसह पोषक तत्वांचा समावेश आहे का याची एकदा खात्री करून घ्या. ३. काही प्रकारचे चाट आरोग्यदायी

असू शकतात. स्पाउट्स, भाज्या आणि दही यांसारख्या पौष्टिक घटकांचा समावेश असलेल्या चाट प्रकारांची निवड करा. जास्त तळलेले पदार्थ खाणे टाळा व ताजे आणि पौष्टिक घटक समाविष्ट असलेल्या पर्यायांवर लक्ष केंद्रित करा, असे डॉक्टर म्हणाले आहेत. ४. घरगुती चाट बनवा : घरच्या घरी चाट बनवण्याचा एक फायदा असा होईल, तुम्ही तुमच्या सोयीनुसार यामध्ये आरोग्यासाठी फायदेशीर पदार्थ वापरू शकता आणि चाटमध्ये तेल आणि मिठाचे प्रमाण कमी करू शकता. ५. मन लावून खाणे : कोणताही पदार्थ खाताना हळूवारपणे सावकाश चावून खा. तसेच जेवढी भूक असेल तितकेच खा, जास्त खाणे टाळा. ६. निरोगी जीवनशैली राखण्यासाठी नियमित व्यायाम आवश्यक आहे. तुमच्या आवडत्या चाटमध्ये वापरल्या जाणार््या

कॅलरी संतुलित करण्यासाठी तुम्हाला आवडेल आणि जमेल असा व्यायाम करा. ७. हायड्रेशन : दिवसभर भरपूर पाणी प्या. हायड्रेटेड राहिल्याने अनावश्यक स्नेक्सवर नियंत्रण ठेवता येते. ८. आवडीचे चाट खाण्याबरोबरच अधूनमधून स्वतःवर उपचार किंवा स्वतःचे कचेअप करून घ्या.

९. तुमचे शरीर कशाप्रकारे चाट किंवा इतर कोणत्याही पदार्थांना कसा प्रतिसाद देते ते पाहा आणि त्यानुसार आहारात बदल करा. तसेच डॉक्टर दिलीप गुडे पुढे म्हणाले की, चाट आणि इतर आवडत्या पदार्थांचा आस्वाद घेणे हा निरोगी आणि संतुलित जीवनशैलीचा एक भाग आहे. असे असले तरीही या चाट पदार्थांचे सेवन संयमाने केले पाहिजे.

१०० ग्रॅम हिरव्या चण्याच्या सेवनाने शरीरात काय बदल घडतात? दसरोज मुठभर खाणे चांगले? आहारतज्ज्ञ सांगतात की

हिवाळ्यात थंडीचे प्रमाण अधिक असते. त्यामुळे शरीरात उष्णता निर्माण करण्यासाठी आहारात काही पदार्थांचा समावेश करण्याचा सल्ला दिला जातो. विशेषतः थंडीत खणे फायदेशीर मानले जाते. यात हिरवे चण्यामध्ये प्रथिने अधिक प्रमाणात असतात. तसेच यातील सेच्युरेटेड मॅक्रोन्यूट्रिएंट स्नायू मजबुतीसाठी फायदेशीर असते. हिरवे चणे खाल्ल्याने शरीराला ऊर्जा मिळते आणि थकवा दूर होतो. अशा स्थितीत उजाला सिंग्रस ग्रुप ऑफ हॉस्पिटल्सच्या आहारतज्ज्ञ एकता सिंघवाल यांनी द इंडियन एक्सप्रेसशी बोलताना दसरोज १०० ग्रॅम हिरव्या चण्याचे सेवन केल्यास शरीरास कोणते फायदे मिळतात याविषयी सविस्तर माहिती दिली आहे. आहारतज्ज्ञ एकता सिंघवाल यांच्या मते, हिरवे चणे, काबुली चण्याच्या सेवनाने रोग प्रतिकारशक्ती वाढते आणि रक्तातील साखरेची पातळी नियंत्रणात राहू शकते.

हिरव्या चण्यामध्ये व्हिटॅमिन सी घटक मुबकल प्रमाणात असतात, त्यामुळे सकाळच्या नाश्यात हिरव्या चण्याचा समावेश करू शकता. याशिवाय तुम्ही हिरव्या चण्याची भाजी किंवा सलाड बनवून खाऊ शकता. त्याचबरोबर उकडलेले हिरवे चणेदेखील स्वादिष्ट लागतात. पंतप्रधान मोदींचा ११ दिवस केवळ नारळ पाणी पिऊन उपवास; पण शरीरासाठी हे कितपत फायदेशीर? काय सांगतात डॉक्टर? १) प्रतिकारशक्ती वाढते : हिरव्या चण्यामध्ये व्हिटॅमिन सी मुबकल प्रमाणात असते. यामुळे ऑक्सिडेटिव्ह टागणापासून दूर राहता येते आणि रोगप्रतिकारशक्ती वाढते, तसेच संसर्गाचा धोका कमी होतो. २) रक्तातील साखर नियंत्रणात ठेवते : हिरव्या चण्यातील फायबर रक्तातील साखरेची पातळी स्थिर ठेवण्यास मदत करते. रक्तातील ग्लूकोज आणि लिपिड प्रोफाइलवरही याचा सकारात्मक परिणाम होतो, ज्यामुळे टाइप २ मधुमेह असलेल्या व्यक्तींसाठी हिरवे चणे फायदेशीर ठरतात. ३) पचनक्रिया सुधारते : हिरव्या चण्यातील फायबर आतड्यांचे आरोग्य निरोगी ठेवते, त्यामुळे पचनक्रियेसंबंधित कोणत्याही आजारापासून दूर राहता येते. ४) डोळ्यांच्या आरोग्यासाठी उत्तम : व्हिटॅमिन एने समृद्ध हिरवे चणे दृष्टी दोष सुधारण्यास मदत करतात आणि वयाप्रमाणे वाढणारा मॅक्यूलर डिजेनेरेशनचा धोका कमी करू शकतात. ५) स्मृती आणि मेंदूच्या आरोग्यासाठी फायदेशीर : हिरव्या चण्यातील फायटोकेमिकल्स आणि ऑटॉऑक्सिडंट्स मेंदूतील पेशींना चालना देतात. तसेच मेंदूच्या पेशींना मुक्त रेडिकल्सच्या नुकसानापासून संरक्षण करू शकतात. ६) यकृताचे आरोग्य निरोगी राहते : मर्यादित संशोधनातून असे समोर आले की, हिरव्या चण्यातील ऑटॉऑक्सिडंट्स आणि दाहकविरोधी गुणधर्म यकृताचे आरोग्य निरोगी ठेवते. मधुमेही हिरवे चणे खाऊ शकतात का? सिंघवाल यांच्या म्हणण्यानुसार, मधुमेह असलेल्या व्यक्ती हिरव्या चण्याचे सेवन करू शकतात. यातील लो ग्लायसेमिक इंडेक्स आणि फायबर रक्तातील साखरेची पातळी नियंत्रित करण्यात मदत करतात.

नेम

तुमचा अकरा दिवसाचा उपवास मीडियाची हेडलाईन बनून गेला आमचा जन्मभराचा वनवास मीडियाला दिसलाच नाही. हजारो लक्ष दिव्यांनी उजळली रात तुमची आमच्या झोपडीतला अंधार अजून सरलाच नाही हजारो क्रिंटलचा प्रसाद आज वाटलात तुम्ही मुठभर घासासाठी फिरणारी रिकामी ताट.. आणि खपाटीला गेलेली उपाशी पोट.. तुम्हाला कधी दिसलीच नाही हेच का तुमचं रामराज्य जिथं आम्ही भाकरीचा चंद्र शोधत जिद्दी झिजवली तुमच्या कर्णमधूर सूर संगीतात तल्लीन झालेली पिढी उद्याचा शिमा विसरतील का याची वाटचल भेटी आज धनुष्यबाण बनवत आहेत आमची पोरं ते उद्या 'नेम' कुणावर धरतील सांगता येत नाही.... प्रा.डॉ. प्रशांत भंडे, कें. रसिका महाविद्यालय देवणी

केटोजेनिक आहाराचे नेमके परिणाम काय आहेत ?

केटोजेनिक आहाराचे नेमके परिणाम काय आहेत? इसवी सनपूर्व ५०० पासून अपस्मारावर उपचार करण्यासाठी उपवास आणि इतर आहार पद्धती वापरल्या जात आहेत. उपवासाच्या चयापचयाची नकळ करण्यासाठी, आधुनिक वैद्यांनी १९२० च्या दशकात एपिलेप्सीवर उपचार म्हणून केटोजेनिक आहार (घऊ) आणला. केटोजेनिक आहार हा एक अतिशय कमी कर्बोदक व उच्च चर्बीयुक्त आहार आहे. यात कर्बोदकांचे सेवन तीव्रपणे कमी करणे आणि चर्बीने बदलणे समाविष्ट आहे. कर्बोदकांमध्ये ही घट तुमच्या शरीराला केटोसिस नावाच्या चयापचय अवस्थेत आणते. अॅटकेन्स डायट हा एक लोकप्रिय कमी कर्बोदके खाण्याचा प्रकार आहे जो १९६० च्या दशकात हृदयरोगतज्ज्ञ रॉबर्ट सी. अॅटकेन्स यांनी विकसित केला. अॅटकेन्स आहार प्रथिने आणि चर्बीवर लक्ष केंद्रित करताना कर्बोदकांना प्रतिबंधित करतो. शरीरातील ऊर्जेचे गणित आणि कीटो आपल्या शरीराला उर्जा किंवा एनर्जी ही आपण खालेल्या पदार्थांपासून मिळते हे आपण आधीपासून ऐकत आलो आहोत. ह्या पदार्थांमधील कर्बोदकांमार्फत आपल्या शरीराला आवश्यक ऊर्जा तयार केली जाते. शरीरामध्ये कर्बोदकांचे प्रमाण नसल्यास शरीराला चर्बीपासून ही ऊर्जा मिळते. तुमच्या शरीरामध्ये ऊर्जादेखील नसेल, तर मा तुमचे शरीर त्यातील स्नायू वितळवून त्यातून शरीराला आवश्यक असलेल्या ऊर्जेची निर्मिती करते. तुम्ही आहारावाटे कर्बोदकांचे सेवन करत असता. वरती सांगितल्याप्रमाणे, कर्बोदकांमार्फत आवश्यक उर्जा प्राप्त होते. आपले शरीर कर्बोदकांचे विघटन करून मा त्यांना न्यूकोजमध्ये रूपांतरित करत असते. मा तुम्ही जास्त प्रमाणात कर्बोदके घेतलीत, तर त्यातील काही कर्बोदके विघटन होऊन न्यूकोजमध्ये रूपांतरित होतील. ही न्यूकोजमार्फत मिळलेली एनर्जी आपल्या शारीरिक कामांमध्ये खर्च होत जाते. परंतु उरलेल्या न्यूकोजाचा वापर नसल्यामुळे ते तसेच शरीरामध्ये चर्बी म्हणून साठविले जाते. परिणामी विनाकारणाच्या संचित केलेल्या न्यूकोजमध्ये चर्बीचे प्रमाण जास्त होऊन तुमचे वजन वाढायला लागते. लो-कार्ब आणि हाय फॅट कीटो डायटला आपण कीटोजेनिक डायट, लो-कार्ब डायट आणि लो-कार्ब हाय फॅट डायट यासारख्या नावांनी देखील संबोधतो. आपण नेहमीचे अन्न

घेतो तेव्हा शरीरामध्ये कार्ब हाय लेवलमध्ये पोहोचते. तसेच प्रोटीन खूप कमी प्रमाणात मिळते आणि फॅट हे मध्यम स्वरूपामध्ये उपलब्ध होते असे आढळले आहे. हे डायट साधारण लोक घेतात म्हणून असंख्य लोक आरोग्यसंपन्न नसतात. ह्यामुळेच लोक वजन कमी करू शकत नाहीत. या उलट आहे कीटो डायट! कीटो डायटमध्ये कार्बचे प्रमाण सर्वात कमी असते. फॅट सर्वाधिक प्रमाणात आहे तर प्रोटीनचे स्तर हे फॅट आणि कार्बच्या मध्ये मीडियम लेव्हलला असतात. हे डायट फॉलो केल्यास वेट लॉस अर्थात वजन कमी होण्यास मदत होते. केटोसिस चयापचय केटोजेनिक आहारात कार्बोहायड्रेट्सचे कमी सेवन करणे आणि आपल्या शरीरास उर्जे साठी चर्बी जाळण्यास मदत करण्यासाठी चर्बीसह बदलणे समाविष्ट आहे. आरोग्याच्या फायद्यांमध्ये वजन कमी करणे आणि विशिष्ट रोगांचा धोका कमी करणे समाविष्ट आहे. केटोजेनिक आहारात मधुमेह, कर्करोग, अपस्मार आणि अल्झायमर रोगाविरुद्ध देखील फायदे असू शकतात. कार्बमधील ही घट आपल्या शरीराला केटोसिस नावाच्या चयापचय अवस्थेत ठेवते. जेव्हा असे होते तेव्हा आपले शरीर उर्जेसाठी चर्बी जाळण्यास आश्चर्यकारकरीत्या कार्यक्षम होते. हे यकृतातील चर्बीचे केटोसिसमध्ये रूपांतर करते, जे मेंदूसाठी उर्जा पुरवू शकते. साखर, मधुमेह आणि केटो केटोजेनिक आहारामुळे रक्तातील साखर आणि मधुमेहावरील पातळीत लक्षणीय घट होऊ शकते. हे वाढलेल्या केटोसिसह काही आरोग्य फायदे आहेत. सामान्यतः यात कार्बचे सेवन दसरोज सुमारे २० ते ५० ग्रॅमपर्यंत मर्यादित ठेवणे आणि मांस, मासे, अंडी, शेंगदाणे आणि निरोगी तेल यासारख्या चर्बी भरपूर समाविष्ट आहे. आपल्या प्रथिनांचे सेवन मध्यम करणे देखील महत्त्वाचे आहे. याचे कारण असे आहे की प्रथिने जास्त प्रमाणात



सेवन केल्यास न्यूकोजमध्ये रूपांतरित होऊ शकतात, ज्यामुळे केटोसिसमध्ये आपले संक्रमण कमी होऊ शकते. केटोचे इतर आरोग्यविषयक फायदे केटोजेनिक आहाराची उत्पत्ती खतर अपस्मारासारख्या न्युरोलॉजिकल रोगांवर उपचार करण्यासाठी एक साधन म्हणून झाली. अभ्यासाने आता असे सिद्ध केले आहे की आहाराचे विविध प्रकारच्या आरोग्याच्या परिस्थितीसाठी फायदे असू शकतात. चिंचेच्या झाडाखाली झोपणे वैज्ञानिकदृष्ट्या निषिद्ध का मानले जाते? १) हृदयरोग - केटोजेनिक आहार शरीरातील चर्बी, एचडीएल (चांगले) कोलेस्ट्रॉलची पातळी, रक्तदाब आणि रक्तातील साखर यासारख्या जोखीम घटक सुधारण्यास मदत करू शकतो. २) कर्करोग - कर्करोगाचा अतिरिक्त उपचार म्हणून सध्या आहाराचा शोध घेतला जात आहे, कारण यामुळे ट्यूमरची वाढ कमी होण्यास मदत होते. ३) अल्झायमर - केटो आहार

अल्झायमर रोगाची लक्षणे कमी करण्यास आणि त्याची शरीरातील वाढ कमी करण्यास मदत करू शकतो ४) एपिलेप्सी - संशोधनात असे दिसून आले आहे की केटोजेनिक आहारामुळे अपस्मार मुलांच्या त्रासात लक्षणीय घट होऊ शकते. ५) पार्किन्सन - जरी अधिक संशोधन आवश्यक असले तरी, एका अभ्यासात असे आढळले आहे की, आहाराने पार्किन्सन रोगाची लक्षणे आणि तीव्रता कमी होण्यास मदत केली. ६) पॉलीसिस्टिक अंडाशय सिंड्रोम - केटोजेनिक आहार मधुमेहावरील रामबाण उपाय पातळी कमी करण्यास मदत करू शकतो, जो पॉलीसिस्टिक अंडाशय सिंड्रोममध्ये महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावू शकतो. ७) मेंदूच्या जखमा - काही संशोधन असे सूचित करतात की, आहारामुळे मेंदूच्या दुखापतीचे परिणाम सुधारू शकतात.

वर्कआऊट केल्यानंतर थकवा आलाय? मग, 'या' खाद्यपदार्थांचे करा सेवन

निरोगी जीवनशैलीसाठी नियमित व्यायाम करणे आणि संतुलित आहार घेणे हे महत्त्वाचे आहे. अनेक जण हेल्दी आणि फिट राहण्यासाठी योग्य, वर्कआऊट आणि व्यायामाची मदत घेतात. काही जण जिममध्ये जाऊन इन्टेन्स वर्कआऊट देखील करतात. हे इन्टेन्स वर्कआऊट केल्यानंतर अनेकांना थकवा येतो. आपले शरीर थकते. अशावेळी मग, शरीरातील ऊर्जा देखील कमी होते. ऊर्जेची ही कमतरता भरून काढण्यासाठी तुम्ही काही खाद्यपदार्थांचा आहारात समावेश करू शकता. अशा स्थितीमध्ये हे खाद्यपदार्थ खाल्ल्यामुळे आपल्या शरीराला ऊर्जा मिळण्यास मदत होते. कोणते आहेत हे खाद्यपदार्थ? जे तुम्ही पोस्ट वर्कआऊटनंतर खाऊ शकता, चला तर मग जाणून घेऊयात. केळी केळ्यामध्ये मोठ्या प्रमाणात कर्बोदके आणि पोटॅशियमचा समावेश असतो. या पोषकघटकांमुळे शरीराला भरपूर ऊर्जा मिळते. या पोषकघटकांमुळे स्नायूंच्या वेदनेची समस्या दूर होण्यास मदत होते. त्यामुळे, वर्कआऊट केल्यानंतर केळ्यांचा आहारात जरूर समावेश करा किंवा स्मूदीच्या रूपातही तुम्ही केळीचे सेवन करू शकता. चिकन प्रथिने आणि कॅल्शियमचा उत्तम स्रोत म्हणून चिकनला ओळखले जाते. उकडलेले चिकन खाल्ल्यामुळे



आपल्या शरीरातील स्नायूंना मजबूती मिळते आणि स्नायूंची समस्या दूर होण्यास मदत होते. वर्कआऊट केल्यानंतर तुम्ही उकडलेले चिकन खाऊ शकता. यासोबतच सूप देखील पिऊ शकता. यामुळे, तुम्हाला ऊर्जा मिळण्यास मदत होईल. उकडलेले चिकन खाणे हे आपल्या आरोग्यासाठी अतिशय फायदेशीर आहे.

शरीराला ऊर्जा मिळेल आणि तुम्हाला फ्रेश वाटेल. अंडी प्रथिने आणि कॅल्शियमचा प्रमुख स्रोत म्हणून अंडी आपल्या आरोग्यासाठी अतिशय फायदेशीर आहेत. वर्कआऊट केल्यानंतर तुम्ही उकडलेली अंडी खाऊ शकता. यामुळे, तुमच्या थकलेल्या शरीराला ऊर्जा मिळण्यास मदत होईल.

सावधान.. तुम्ही युरिया, डिटर्जंट पावडर पिता! दूध, दुग्धजन्य पदार्थांत भेसळ; कर्करोग, हृदयरोगाचा धोका

आरोग्यासाठी दुधाचे महत्त्व फार मोठे आहे. मात्र, भेसळखोरांकडून महाराष्ट्रात युरिया, डिटर्जंट पावडर, व्हाईट वॉलपेट अशा रसायनांचा वापर करून भेसळयुक्त दुधाचा पुरवठा होत आहे. दूध आणि त्यापासून बनविलेल्या पदार्थांमुळे कर्करोग, हृदयरोग, उच्च रक्तदाबासारख्या आजारांचे प्रमाण वाढत आहे. सणासुदीच्या काळात दुधापासून बनविलेल्या पदार्थांना अधिक मागणी असते. त्यात पनीर, खवा, दही, तूप, आदींचा समावेश आहे. त्यामुळे दुधाला मागणी अधिक आहे. मात्र, वाढते शहरीकरण आणि म्हैस, गायी व इतर दुधाळ प्राण्यांचे पालन करणाऱ्यांच्या घटत असलेल्या संख्येमुळे मागणीच्या तुलनेत दुधाचे उत्पादन होत नाही. पण, तरीही या पदार्थांचे उत्पादन होतच आहे. त्यामुळे निश्चितपणे भेसळयुक्त दूध आणि त्यापासून बनविलेले दुग्धजन्य पदार्थ बाजारपेठेत येत असल्याचे वास्तव आहे. त्यामुळे नवनवीन मार्गांनी भेसळ केली जात आहे. त्यावर तक्रार झाल्यानंतर तेवढीच कारवाईची मोहीम होते आणि पुन्हा भेसळखोर मोकाट होतात. त्यामुळे चार पैशांसाठी अनेक आबालवृद्धांच्या जीवांशी खेळणाऱ्यांवर कडक कारवाई होणे आवश्यक आहे. कर्करोग, हृदयरोगाचा धोका भेसळयुक्त दूध

आणि दुग्धजन्य पदार्थांमुळे सर्वात मोठा धोका कर्करोग होण्याचा आहे. त्याशिवाय हृदयरोग, फुफ्फुसाचे विकार, अपचन, पोटादखीही होते, असे डॉ. विजय नागावकर यांनी सांगितले. त्यामुळे नागरिकांनी चांगल्या आरोग्यासाठी शुद्ध दूध आणि त्यापासून बनविलेल्या पदार्थांचा वापर करावा, असे आवाहन त्यांनी केले. खवाऐवजी रबडीचा पर्याय भेसळ करणाऱ्यांकडून पूर्वी खव्यामध्ये दूध पावडर टाकून त्याची विक्री कोल्हापूर जिल्ह्यात केली जात होती. मात्र, आता त्यांच्याकडून खव्या या नावाऐवजी रबडी, सुकी रबडी अशी फॅन्सी नावे देवून विक्री करतात. या स्वरूपातील पळवाटेमुळे ते नियमानुसार पाहता खव्याच्या प्रकारात मोडत नाहीत. त्याचा परिणाम ते कारवाईच्या कक्षेत येत नाहीत. केंद्रीय अन्न सुरक्षा प्राधिकरणाने सन २०२०-२०२१ दरम्यान एक सूचना जारी केली होती. त्यात प्रत्येक स्वीटमाटेथारकाने त्याच्या दुकानातील प्रत्येक दुग्धजन्य पदार्थ तयार केल्याची आणि त्याची मुदत संपल्याची तारीख लिहिण्यास सांगितले होते. त्यानुसार कारवाई सुरू केली होती. मात्र, आता ही सूचना या प्राधिकरणाने रद्द केली आहे.

पर्यावरणाचे संरक्षण करणे ही काळाची गरज

किनवट.ता.प्र./-शेख शौकत : - निसर्ग आपल्याशी बोलतो आपल्याला म्हणतो झाडे नाही लावले तरी चालतील पण उगवलेली झाडे तोडू नका कारण निसर्गतः झाडे उगवतात, नदी स्वच्छ करण्याच्या भानगडीत पडू नका कारण ती प्रवाही आहे फक्त नदीत घाण कचरा टाकू नका, समाजात शांतता निर्माण करण्याचा प्रयत्न करू नका कारण समाज शांतच आहे फक्त ट्रेष पसरविण्याचे काम करू नका, पशुपक्षी प्राणी वाचवण्याच्या भानगडीत पडू नका कारण त्यांची निसर्गाने जगाण्याची व्यवस्था केलेली आहे फक्त त्यांची शिकार करू नका त्यांना मारू नका असे विचार यश फाउंडेशनचे अध्यक्ष पर्यावरण प्रेमी बबन वानखेडे यांनी व्यक्त केले. महात्मा ज्योतिबा फुले माध्यमिक व उच्च माध्यमिक विद्यालय घोटी येथे दिनांक १८ जानेवारी २०२४ रोजी प्रजासत्ताक दिनानिमित्त पर्यावरण संरक्षण काळाची गरज या विषयावर मार्ग मार्गदर्शनपर कार्यक्रम आयोजित केला होता. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी प्राचार्या शुभांगिताई



ठमके या होत्या. तर प्रमुख पाहुणे म्हणून प्रशांत काळे आठवणीचे झाड प्रकल्प संचालक हे होते. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन प्राध्यापक दगडू भरकड यांनी केले तर आभार प्राध्यापिका कीर्तिका भंडारे यांनी मानले. कार्यक्रम यशस्वी करण्यासाठी रुपाली पाटील मंडम, स्वाती गायकवाड मंडम, प्राध्यापक संतोष चव्हाण, राजेश कदम, प्राध्यापक राजू पाटील, प्राध्यापक संतोष घुले, प्राध्यापक आनंद गव्हाणे, प्राध्यापक सुरोशे सर, सुरेश हटकर, सुरेंद्र पाटील, साहेबराव पाटील, प्रवीण पाटील यांनी प्रयत्न केले.

उल्हासनगर महापालिकेच्या सामान्य प्रशासन विभागात भ्रष्टाचार

उल्हासनगर : उल्हासनगर महापालिकेच्या सामान्य प्रशासन विभागात मोठ्या प्रमाणात भ्रष्टाचार फोफावला असून या विभागीतील कर्मचारी हे पैसे घेतल्या शिवाय कामच करत नसल्याने या विभागात कामा करिता येणार नागरिक व सफाई कर्मचारी हे त्रस्त झाले आहेत. उल्हासनगर महापालिकेतील एक ही विभाग बिगर भ्रष्टाचाराचा नसून आर्थिक व्यवहार केल्या शिवाय कामच होत नाही. महापालिकेचा महत्वपूर्ण विभाग म्हणजे सामान्य प्रशासन विभाग , दरम्यान चतुर्थ श्रेणी कर्मचाऱ्यांच्या बदल्या , रजा मंजुरी व पदोन्नती हे याच विभागातून होत असते . दरम्यान या विभागात रजा मंजुरी करिता वैयक्तिक भेटून काही चिरीमीरी दिल्या शिवाय रजा मंजुरी होत नसल्याचे एका कर्मचाऱ्याने सांगितले आहे. या विभागात रजा मंजुरी व इतर कामा करिता येणाऱ्या सफाई कामगारांची संख्या जास्त आहे. त्यांच्या रजा तीन तीन महिने मंजूर करत नसून प्रलंबित ठेवल्यात येतात . विचारणा केल्यावर त्यांना कोणताही प्रतिसाद दिला जात नाही. महापालिकेत लिपिक पदावर काम करणारे स्वतः ला आयुक्त समजून कामगारांशी हजत घालत असतात . तर या बाबत या विभागाचे प्रमुख मनिष हिबरे हे कोणते ही लक्ष घालत नसल्याचे दिसून येते. यापूर्वी या विभागात प्र . सहायक आयुक्त अच्युत सासे हे असताना त्यांचे अशा भ्रष्ट कर्मचाऱ्यांवर नियंत्रण होते. परंतु त्यांची बदली झाल्याने या कर्मचाऱ्यांना रान मोकळे झाले आहे. तर आयुक्त अजिज शेख यांनी या विभागा कडे लक्ष देवून हा भ्रष्ट सावळा गोंधळा थांबवला पाहिजे अशी मागणी होत आहे.

महात्मा बसवेश्वर महाविद्यालयामध्ये नेताजी सुभाषचंद्र बोस आणि हिंदू हृदय सम्राट बाळासाहेब ठाकरे यांची संयुक्त जयंती संपन्न

लातूर :- महात्मा बसवेश्वर महाविद्यालय (जयंती उत्सव समिती, समाजकार्य आणि वाणिज्य विभाग), लातूर येथे नेताजी सुभाषचंद्र बोस आणि स्व. बाळासाहेब ठाकरे यांची संयुक्त जयंती उत्साहात साजरी करण्यात आली. सर्वप्रथम नेताजी सुभाषचंद्र बोस आणि हिंदू हृदय सम्राट बाळासाहेब ठाकरे यांच्या प्रतिमेला पुष्पहार घालून अभिवादन करण्यात आले. यावेळी महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य डॉ. संजय गवई, उपप्राचार्य डॉ. राजकुमार लखादिवे, समाजकार्य विभाग प्रमुख डॉ. दिनेश मोने, वाणिज्य विभाग प्रमुख डॉ. विजयकुमार सोनी, भूगोल विभाग प्रमुख कॅप्टन डॉ. बाळासाहेब गोडबोले, मराठी विभाग प्रमुख डॉ. रत्नाकर बेडगे, स्किल अकॅडमी लातूरचे संचालक सुरज मांदळे आणि कार्यालय प्रमुख नामदेव बेंदरो यांची उपस्थिती होती. यावेळी उपप्राचार्य डॉ. राजकुमार लखादिवे, डॉ. विजयकुमार सोनी, डॉ. दिनेश मोने



आणि सुरज मांदळे यांनी आपापली मनोगते व्यक्त केली तर अध्यक्षिय समारोप प्रभारी प्राचार्य डॉ. संजय गवई यांनी केला. या कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन डॉ. राहुल डोंबे यांनी केले तर आभार प्रा. काशिनाथ पवार यांनी मानले. या कार्यक्रमाला समाजकार्य आणि वाणिज्य विभागातील सर्व प्राध्यापक बंधू भगिनी यांच्यासह शिक्षक-शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित होते. या कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेसाठी जयंती उत्सव समितीचे समन्वयक प्रा. धोंडीबा भुरे, आनंद खोपे, संदीप मोरे, संतोष येचेवाड, अशोक शिंदे, बालाजी डावकरे आणि भीमाशंकर सुगरे यांनी परिश्रम घेतले.

उल्हासनगर पॅनल १२ मध्ये सफाई अभियान

उल्हासनगर / प्रतिनिधी : उल्हासनगर शहरात महापालिकेच्या वतीने जोरदार सफाई अभियान सुरु असून प्रत्येक पॅनल मध्ये सध्या सफाई होत असल्याने या सफाई द्वारे उल्हासनगर शहराच्या नामांकना मध्ये सुधारणा झाली पाहिजे या पध्दतीने हे सफाई अभियान होत आहे. पॅनल १२ मध्ये मधील सम्राट अशोक नगर मध्ये सुध्दा सफाई अभियान राबवून एक चांगला संदेश दिला आहे. उल्हासनगर महापालिकेच्या वतीने संपुर्ण शहरात सफाई अभियान सुरु आहे. रस्त्यातील दुभाजक रंगवने सुरु असून भिंती सुध्दा रंगवून त्यावर चांगले सामाजिक , शैक्षणिक संदेश लिहण्यात येत आहेत. दरम्यान पॅनल १२ मधील सम्राट अशोक नगर या ठिकाणी महापालिकेचे फायर ऑफिसर बाळू नेटके , आर पी आय चे माजी नगरसेवक नाना पवार , स्वच्छता निरीक्षक



राजेश थिटे , कर्मचारी गायकवाड यांच्या सह अनेक जण या सफाई अभियानात सहभागी झाले होते.

सोन्याचे दागिने महागणार!

मुंबई : प्रतिनिधी सोन्याच्या दागिन्यांच्या किमती महागण्याची शक्यता आहे. कारण केंद्र सरकारने सोने आणि चांदीच्या पिन, हूक आणि नाणी यांसारख्या फायडिंज उत्पादनांवर आयात शुल्क वाढवले आहे. या सोन्याच्या आणि चांदीच्या वस्तूवरील आयात शुल्क आता १५ टक्के इतके करण्यात आले आहे. सरकारने या सर्वांवर ५ टक्के एआयडीसी म्हणजेच अंर्ग्रीकल्वर इन्फ्रा अँड डेव्हलपमेंट सेस म्हणजे उपकर लावला आहे. केंद्रीय अप्रत्यक्ष कर आणि सीमा शुल्क मंडळाने एका अधिसूचनेत म्हटले की मौल्यवान धातू असलेल्या घटकांवर आयात शुल्क वाढविण्यात आले आहे. आता त्यावर ४.३५ टक्के कृषी पायाभूत सुविधा आणि विकास उपकर लादण्यात आला आहे. मौल्यवान धातूवरील आयात शुल्क बुलियनच्या बरोबरीने आपणत्याच्या उद्देशाने एआयडीसी १० टक्के मूळ उत्पादन शुल्काव्यतिरिक्त लागू करण्यात आले आहे.



२०२३ च्या अर्थसंकल्पात सरकारने सोने आणि प्लॅटिनमच्या बरोबरीने चांदीच्या उत्पादनांवर आयात शुल्क वाढवले होते. चांदीवरील मूलभूत सीमाशुल्क ७.५ टक्क्यांवरून १० टक्के आणि आयातीवर कृषी पायाभूत सुविधा आणि विकास उपकर २.५

टक्क्यांवरून ५ टक्के आणि चांदीच्या दोरीवर १० टक्के मूलभूत आयात शुल्क आणि ४.३५ टक्के एआयडीसी करण्यात आले. मौल्यवान धातूपासून बनवलेल्या वस्तूवरील आयात शुल्क २२ टक्क्यांवरून २५ टक्के करण्यात आले. सोन्यावरील आयात शुल्कात कोणताही बदल करण्यात आलेला नाही. २२ जानेवारीपासून लागू सोने किंवा चांदीचे फायडिंज म्हणजे हूक, क्लॅम्स, पिन किंवा स्कू बॅकसारख्या छोट्या उत्पादनांचा वापर सोन्या-चांदीच्या दागिन्यांमध्ये केला जातो. त्यातून एक मोठ्या दागिन्याची निर्मिती केली जाते. हे अतिरिक्त शुल्क २२ जानेवारीपासून लागू झाले आहे. २०२१-२२ च्या अर्थसंकल्पात सरकारने कृषी पायाभूत वित्तपुरवठा करण्यासाठी काही उत्पादनांवर एआयडीसी उपकर लागू करण्याचा प्रस्ताव ठेवला होता.

चोरीला गेलेली ट्रक गांधीचौक पोलीसानी केली हस्तगत

लातूर :- चोरीला गेलेली ट्रक गांधीचौक पोलीसानी केली हस्तगत . याबाबत थोडक्यात माहिती की, पोलीस ठाणे गांधीचौक हद्दी मधून रस्त्यावर उभी असलेली ट्रक मध्यरात्री चोरून नेल्याची घटना घडली होती. फिर्यादीने दिलेल्या तक्रारीवरून पोलीस ठाणे गांधी चौक गु.र.नं २६/२०२४ कलम ३७९ भादवी प्रमाणे २१ जानेवारी रोजी गुन्हा दाखल झाला होता. सदर गुन्हा उघडकीस आणणे बाबत पोलीस अधीक्षक सोमय मुंडे यांनी आदेशित केले होते. त्यावरून पोलीस अधीक्षक सोमय मुंडे ,अपर पोलीस अधीक्षक डॉ.अजय देवरे, उपविभागीय पोलीस अधिकारी (लातूर शहर) भागवत फुंदे यांचे मार्गदर्शनात गांधी चौक पोलीस ठाण्याचे पोलीस निरीक्षक प्रेमप्रकाश माकोडे यांचे नेतृत्वात पोलीस ठाणे गांधी चौक येथील पोलीस अधिकारी व अमलदारांचे पथक तयार करून त्यांना सखोल मार्गदर्शन व सूचना देण्यात आल्या होत्या. सदर पथकाकडून गुन्हा संदर्भात बारकाईने तपास सुरु असताना बातमीदार नेमून त्यांच्याकडून मिळालेल्या माहितीचे विश्लेषण करून अज्ञात आरोपीचा शोध घेण्यासाठी अहोरात्र परिश्रम घेण्यात येत होते. वरिष्ठांचे मार्गदर्शनात सदरच्या पथकांनी केलेल्या परिश्रमामुळे पथकांना गुप्त बातमीदाराकडून मिळालेल्या माहितीवरून औसा ते निलंगा जाणारे रोडवर लामजना गावाजवळ रोडवरून बेवारस थांबलेली,गुन्हात चोरलेली ट्रक (किंमत १५ लाख रुपये) ही दिनांक २२/०१/२०२४ रोजी जप्त करण्यात आली असून ट्रक चोरणाऱ्या आरोपीचा शोध सुरु आहे.



गुन्हाचा पुढील तपास पोलीस ठाणे गांधी चौक चे पोलीस अमलदार पवार हे करीत आहेत. सदरची कारवाई पोलीस अधीक्षक सोमय मुंडे, अपर पोलीस अधीक्षक डॉ. अजय देवरे, उपविभागीय पोलीस अधिकारी भागवत फुंदे यांचे मार्गदर्शनात पोलीस ठाणे गांधी चौक चे पोलीस निरीक्षक प्रेमप्रकाश माकोडे यांच्या नेतृत्वातील पथकामधील पोलीस उपनिरीक्षक अक्रम मोमीन, पोलीस अमलदार उमाकांत पवार, दामोदर मुळे, राम गवारे, राजेंद्र टेकाळे, रणवीर देशमुख, मुकेश सूर्यवंशी, शिवा पाटील, संतोष गिरी, अनिल कज्जेवाड यांनी केली आहे.

एमआयटीच्या यशवंतराव चव्हाण ग्रामीण रुग्णालयात अयोध्येतील श्रीराम मंदिराचा आनंद उत्सव साजरा

लातूर दि.२३ :- लातूर :- आयोध्या नगरीत प्रभू श्रीराम मंदिरात मूर्तीची प्राणप्रतिष्ठापना होत असल्याने लाखो नव्हे तर करोडो राम भक्तांचे स्वप्न प्रत्यक्षात साकार झाल्याचा आनंद उत्सव लातूर येथील एमआयटीच्या यशवंतराव चव्हाण ग्रामीण रुग्णालयात साजरा करण्यात आला यावेळी रुग्णालयातील अधिकारी कर्मचारी विद्यार्थ्यांसह रुग्णांचे नातेवाईक मोठ्या संख्येने होते. प्रत्येक भारतीयचा श्रद्धास्थान असलेले मर्यादा पुरुषोत्तम प्रभू श्रीराम यांच्या अयोध्या या जन्मभूमीत भव्य मंदिर द्वावे ही अनेक वर्षांची स्वप्नपूर्ती पूर्ण होत असल्याचा आनंद लातूर येथील एमआयटीच्या वैद्यकीय महाविद्यालय आणि यशवंतराव चव्हाण ग्रामीण रुग्णालयाच्या वतीने कार्यकारी संचालक आ रमेशआप्पा कराड यांच्या संकल्पनेतून आणि प्रशासकीय व शैक्षणिक संचालक डॉक्टर सरिता मंत्री यांच्या मार्गदर्शनाखाली ग्रामीण रुग्णालयाच्या गोल घुमट परिसरात दहा फूट उंचीच्या भव्य श्रीरामाच्या प्रतिमेची सजावट करून आकर्षक रोषणाई करण्यात आली रांगोळ्या काढण्यात आल्या. दिवे लावण्यात



आले. यावेळी अयोध्येतील प्राणप्रतिष्ठापना सोहळा थेट प्रक्षेपण कार्यक्रमाचा उपस्थितानी आनंद घेतला. तत्पूर्वी भजन त्याचबरोबर श्रीराम स्त्रोत स्त्रोतचे पठण करून महाआरती करण्यात आली. जय श्रीराम, जय जय श्रीराम अशा विविध घोषणांनी परिसर घुमून गेला होता प्रत्येकाच्या चेहऱ्यावर आनंदाचे आणि स्वप्नपूर्तीचा उत्साह ओसंडून वाहत होता यावेळी एमआयटी वैद्यकीय महाविद्यालयाचे

सहअध्यक्षता डॉ बसवराज नागोबा, प्रशासकीय शैक्षणिक संचालक डॉ. सरिता मंत्री, ग्रामीण रुग्णालयातील विभाग प्रमुख डॉ अरुण कुमार राव, डॉ मालू, डॉ एन व्ही कुलकर्णी, डॉ चंद्रकला पाटील, डॉ क्रांती केंद्रे, डॉ विद्या कांदे, डॉ तोष्णीवाल, डॉ. शेला बांगड, डॉ भालेराव, बालासाहेब गीते, मारुती हत्ते त्याचबरोबर अधिकारी, शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी, रुग्णाचे नातेवाईक, विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

श्रीमती सुनीता शिंदे -आल्टे राज्यस्तरीय गुणवंत गुरुगौरव शिक्षकरत्न पुरस्काराने सन्मानित

लातूर :- श्रीमती सुनीता शिंदे -आल्टे राज्यस्तरीय गुणवंत गुरुगौरव शिक्षकरत्न पुरस्काराने सन्मानित मनुष्यबळ विकास लोकसेवा अकादमी मुंबईच्या वतीने शैक्षणिक क्षेत्रातून दिला जाणारा *राज्यस्तरीय गुणवंत शिक्षक गुरु गौरव शिक्षकरत्न पुरस्कार २०२३* नुकताच वितरित करण्यात आला.लातूर जिल्ह्यातून राजर्षी शाहू विद्यालय,औसा येथील सहशिक्षिका *श्रीमती सुनीता निवृत्तीराव शिंदे - आल्टे यांना हा पुरस्कार प्रदान करण्यात आला.या पुरस्काराचे स्वरूप सन्मानचिन्ह,सन्मानपत्र, मेडल,शाल आणि फेटा असे होते.



हा पुरस्कार प्रदान करताना भारतीय बौद्ध महासभेचे राष्ट्रीय कार्याध्यक्ष तथा समता सैनिक दलाचे राष्ट्रीय अध्यक्ष आद. डॉ. भीमरावजी आंबेडकर साहेब व महाराष्ट्र राज्याचे क्रीडा युवा कल्याण मंत्री माननीय संजयजी बनसोडे साहेब . तसेच याप्रसंगी भिक्खु संघाचे राष्ट्रीय कार्याध्यक्ष भिक्खु उपगुप्तजी महाथेरो, भारतीय बौद्ध महासभेचे

राष्ट्रीय उपाध्यक्ष एस. के. भंडारे साहेब, महाराष्ट्र अध्यक्ष भिकाजी कांबळे, राज्य संघटक प्रा. बापूसाहेब गायकवाड सर, भिक्खु पर्यायंदजी थेरो समता सैनिक दलाचे मेजर जनरल राजाराम साबळे, डिह्जिन ऑफिसर विलास आल्टे, मुलगी गौतमी सुनीता विलास आल्टे हे उपस्थित होते. प्रा. पंचशील डावकर, प्राचार्य मनीषा बोरुकर, अधीक्षिका श्वेता भंडारे, अर्जुन कांबळे, विकास दंतारव, राजामाऊ उबाळे, दिलीप कांबळे, अजय गायकवाड इत्यादींच्या वतीने अभिनंदन करण्यात आले.